

GYVIEJI ARCHYVAI

Dubaklonio kaimas

Važiuojant plentu iš Merkinės link Panaros, Dubaklonio kaimo beveik nematyti, jį slepia Dubaklonio miškas. Ilgas ir plačiai išsibarstęs Dubaklonio kaimas prasideda anapus Nemuno priešais Merkinę, nuo pirmųjų sodybų kairėje kelio pusėje, o baigiasi artėjant prie Panaros. Sodybos išsimėčiusios abipus plento ir daugiau primena miškų vienkiemius nei kaimą. Dešiniajame Nemuno krante, priešais Dubaklonio kaimą, bent keli kaimai miškuose įsispraudę slapstosi: Česukai, Pašilingė, Maksimai...

Merkiniešis Juozas Kvaraciejus pasakojo, kad gimė 1958 m. Merkinėje, ten, kur dabar „Radzevičius sriubas verda“¹, o pas tėvus Juozą ir Marytę Dubaklonio kaime gyveno iki 1980 metų. „Tėvai keturis vaikus turėjo, bet jauniausias Jurgis Nemune nuskendo, iš valtės išvirto, vienas plaukė. Jam 33 metai buvo, po armijos

ir ženotas. Plaukt mokėjo, bet apsirengęs rudeniskai buvo, su guminiiais batais, tai srovė ir insuko bukton. Kaimas buvo ant šniūrų, kaip ir visi, bet kai 1935 m. padarė projektą, tai dalis kaimo išsikėlė ant sodybų - kolonijų. Ūkiniams pastatus, o ir namus, kaimas dažnai talkomis statė. Dubaklonio kaimo žemės prasideda nuo Merkinės: Žem-

čiūgienės sodyba, buvęs žvyro karjeras - tai jau Dubaklonio kaimo žemės. Čia sėdavo grikius, rugius, bulvių čia niekas nesodino, ba toli mėšlas vežti reikėjo, o kelių taigi nebuvo. Ten, kur dabar žvyrkelis (plentas), tai tik rubežius buvo tarp kolonščių ir sodžiaus. O Dubaklonio kaimas iki Rūsingės kalno tesiasi. Ten kur „Dzūkijos

Dauguma Dubaklonio kaimo gyvenamųjų namų žvelgia ne į rytinę pusę, Nemuną, bet į vakarus, į dirbamus laukus. Tačiau štai ką pasakoja merkinieškė Marytė Jakimonienė: „Mano uošvis Bolius gaspadoriumi tapo 14 metų, kai mirė jo tėvas. Tai seserys jį iš pačio ryto keldavo: eik lauko arti. Bolius buvo Dubaklonio kaimo šviesuolis. Daug skaitė. Pas jį ir radijas buvo, tai kiekvieną vakarą troboj kaimynai rinkdavosi. Pusmetį vienas partizanas ant tvarto slapstėsi, bet paskum perėjo Nemuną ir žuvo anam krante. Sovietmety, kai vadovavau kooperatyvui, tai Bolius man sakė: „Maryte, tu juos ten visus pažįsti, kai numirsiu, paprašyk apylinkės pirmininko, kad leistų mane palaidoti po liepa už trobos, ant Nemuno kranto... Kad Nemuną matyčiau“. Boliaus Jakimonio sodyba. Dubaklonis (2016 m.)

Antanas Barynas, lankantis pas jį su Henriku Gudavičiumi, pasakojo, kad šį penkių metrų ilgio luotą iš pušies 1910 m. padarė jo dėdė Antanas Balčius iš Gailiūnų. Antanas Barynas su Jonu Balčiumi žuvaudami prieš srovę nuplaukdavo iki Liškiavos, o Julius Kvaraciejus iš Jonionių - iki Ančios. Gaudydavo „leščius“, „ščiupakus“, šamus, ūsorius, kartą Antanas net 20 kg lašišą pagavo. Jų rudenį būdavo daug, kol Kaune nepastatė HES. O Antanas Barynas savo luotą padovanojo Dzūkijos nacionalinio parko Etnografinėi sodybai Marcinkonyse

Nors Merkinės bažnyčia ranka pasiekama ir sodžiaus žmonės ją lanko, Dubaklonio kaimas priklauso Liškiavos parapijai ir didžioji dalis parapijonių amžiną poilsio vietą renkasi Liškiavos kapinėse. Kas beprisimena Dubaklonio kaimo senkapius, kurių vietą žymi kryželis prie Pagrabio upelio, Urbonavičių sodybos kieme. Tik Ona Urbonavičienė (g. 1930 m.) sakė: „Čia senovėje laidojo žmones, mama sakė“ (2020 m.)

Dubaklonio kaimo žmonės ir svečiai iš Jonionių, Kibyšių ir Merkinės, muzikantai iš Subartonių susirinko į Onutės Žemčiūgienės sodybos kiemą šventinant Vytauto Dabruko sukurtą kopylstulpį. Centre - Liškiavos klebonas kanauninkas Valius Zubavičius, kairiau nuo jo stovi Merkinės dekanas kunigas dr. Robertas Rumšas. Didžiulė Liškiavos parapija. Nei metro, nei troleibusų, nei maršrutinių autobusų, važiuojančių iš Liškiavos į aplinkinius kaimus, niekada nebuvo. Valstybės kūrime sunkmečiu, kai nustojo kursuoti ir rajoniniai autobusai iš Druskininkų ir Varėnos, kunigas Valius Zubavičius iš „Lietuvos“ sanatorijos nupirko autobusą PAZ (pažiką). Jis stovėjo Antano Leskausko kieme, Jonionių kaime. Kiekvieną sekmadienį Antanas Leskauskas apvažiuodavo Kibyšių, Jonionių, Genių, Barzdžiūnų kaimus ir, surinkęs parapijiečius, nuveždavo į bažnyčią, o po Mišių parveždavo atgal (2004 m.)

¹ Ilgą laiką, dar ir sovietmečiu, ten buvo mokykla. Vėliau - 50 lovų ligoninė. Joje veikė 25 lovų terapinis skyrius, 10 lovų gimdymo skyrius ir 15 - vaikų. Marytė Palevičienė sakė, kad gimdymo skyrius, kuriame ji dirbo, veikė iki 1970 metų

perlas“, Amšiejai, Rutkauskai, tai irgi Dubaklonio kaimas. O baigiasi kaimas ten, kur kairėje kelio pusėje link Panaros yra paskutiniai gyventojai - Baltuškoniai. Tai už jų yra toks ravelis, tai už to ravelio jau Panara. Toliau, link Nemuno, Farinienė gyveno, o prie jų griovys, tai juo upelis teka, šaltinėlis, tai už to ravo jau Panaros žemės. Tas šaltinėlis nuo žvyrkelio pareina, po žeme, gal dar iš toliau, bet prie pat Nemuno tai jau upeliu teka. Kur upelis įteka, kitoj pusėj Nemuno jau Maksimų kaimas. Toliau link Panaros - Ožkų ravas... Ten buvo išmelioruotos „Nemuno“ kolūkio pievos, tai aš ten rudenį karves ganydavau. Visi ten ganėm. Arklius iš ten darbam parsivarydavom, bet po bulvių kasimo jie iš ten ir nepareidavo. Iš vienos pusės - baisingas Ožkų ravas, iš kitos - melioracinis griovys, tai jie ten supančioti ir ganydavosi, kol užšala. Dar netoli Farinienės yra trikampė aikštė, kurią vietiniai žmonės piliakalniu vadino... Šuliniai kaime atsirado

apie 1960 metus. Iki tol žmonės vandenį tik iš šaltinių gėrė. Iš po kalno šalcinis pareina, o vanduo šaltas, skanus, kai atsigeri, net smegenis užspaudžia. O šulinį kasant ne mažiau 20 rentinių suleist reikėdavo. Pirmas (nuo Merkinės) Dubaklonio upelis Upėtakis, antras, čia kur prie Urbonavičiaus, tai Pagrabys, o trečias - Farinoriavas, nuo žmogaus, kuris ten gyveno, pavardės. Upėtakis ir Pagrabys tai nuo Rūsingės pareina, bet Upėtakis ties plentu sustoja. Kai buvo senas kelias, tai ten dar vamzdis, pralaida jam buvo, bet kai kelią platino, supylė pylimų ir upelis sustojė, o tekėjo jis ne į Nemuną, o link Jonionių ir ten, kur dabar poilsio aikštelė prie plento, baigdavosi jo tekėjimas. Ten mano tėvų žemė, tai aš ten viską gerai žinau. O Pagrabys pro Urbonavičių iki šiol Nemunan bėga.

Bus daugiau

Algimantas
ČERNIAUSKAS
Brolių Černiauskų nuotr.